

„Soča“ izhaja vsak potek s in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristolno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, in na starem trgu.—V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ na Koreniji v Stica - vi hiši št. 253 II. nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Osoda enakopravnosti slovenskega jezika v c. k. uradih na Goriškem.

V absolutistični dobi naše države do leta 1848. in pa v dobi Bachovega ministerstva vladala sta na Goriškem v vseh c. k. in privatnih uradih izključljivo le nemški in laški jezik in izključena je bila iz njih popolnoma slovenščina.

V kratki ustavni dobi 1848. leta vrinila se je bila kaka slovenska vloga tudi v te urade, ali te so bile tako redke, kakor bele vrane.

In vendar zapoveduje že občni pravdni red leta 1781. v §. 13., „da se imati obe stranki in tudi njuna pravna zastopnika v svojih govorih posluževati jezika v deželi navadnega.“ Ali, seveda, uradniki so to tako tolmačili, da je v deželi navadni jezik le tisti, katerega so bili oni zmožni, in ta je bil le laški ali nemški.

Najviša odločba od 27. aprila 1835 št. 109 pa je nalagala dolžnost strankam, vsem pismom, katera niso pisana v tistem izmed deželnih jezikov, ki se rabi v sodnji, in ki se ima rabiti v prepisnih in neprepisnih rečeh, prilagati poverjene prevode v deželni jezik, kateri se rabi v sodnji. Ker pa slovenski jezik se v sodnji ni rabil, bi bila zadela ta dolžnost slovensko stranko, katera bi bila hotela poslužiti se slovenskega jezika v spisih za sodnijo namenjenih, da bi bila morala priložiti poverjeni prevod dotičnih spisov v nemški ali laški jezik, kar bi jej ne bilo nič hasnilo, pač pa uzočilo nepotrebnih stroškov.

Nadalje veleva §. 165 istega obč. civ. pravd. reda, da se imajo povedbe svedokov ali prič, kolikor je mogoče z njihovimi lastnimi besedami zapisavati in vsakemu po končanih povedbah podati, da jih sam prebere, da se jim potem podpiše. Sledeči §. 166 pa odločuje, da, če hoče prič med branjem svojo povedbo nekoliko premeniti, ali jej kaj dodati, se ima to na koncu z njenimi lastnimi besedami zaznamovati.

Vse te lepe postavne naredbe so bile za slovenske, laškega in nemškega jezika nezmožne stranke brez nikake koristi, ker te niso mogle svojih v nemškem ali laškem jeziku zapisanih povedb niti brati, niti jih premeniti, niti jim kaj dodati, in podpisavale so zapisnike le v dobri veri brez prepričanja, da je bilo vse tako zapisano v tujem jeziku, kar so one povedale v svojem slovenskem jeziku.

Tudi kazenski postopnik od leta 1853 je imel

lepe naredbe v tem oziru; tako veleva §. 123, da se sme svedok ali prič, ki ne ume sodnijskega jezika, le takrat izpraševati brez tolmača, kedar znata preiskovalni sodnik in zapisovalec zadostno tisti jezik, katerega govori prič.

V tem primerljeju ima se priložiti spisom poverjen prevod v sodniškem jeziku. Razvun tega primerljeja mora se pa k izpraševanju poklicati zaprišežen tolmač, in vsako vprašanje in vsak odgovor se ima toliko v jeziku, v katerem se izprašuje svedok, kolikor v prevodu v sodniški jezik v zapisnik postavljati.

Enako veleva §. 184., da je treba, kedar ne zna obdolženec sodniškega jezika, ako se pokliče tolmač, zapisavati v zapisnik naj prej vprašanje v sodniškem jeziku in precej spodej prevod od besede do besede v jeziku obdolženca, in ravno tako odgovor, najprej v jeziku izpraševanca, in precej spodej prevod v sodniški jezik.

Vse te lepe in potrebne naredbe pa so ostajale le na papirju, in v kazenskih obravnavah si v zapisnikih zastoj iskali v slovenskem jeziku zapisanih vprašanj in odgovorov, bodi prič bodi obdolžencev, če ravno ni bil preiskovalni sodnik zmožen slovenskega jezika, in se je moral on le zanašati na prevod zapisovalca, kateri je navadno slovenski jezik le za silo lomil, in tako so bili vsi zapisniki pisani izključljivo le v nemškem ali laškem jeziku. Da se iz takih zapisnikov ni mogla vselej resnica izvedeti, kazale so končne obravnave, pri katerih so velikokrat priče in obdolženci trdili, da niso pri preiskovalnem sodniku tako govorili, kakor so zapisniki kazali, in da prihaja to od tod, da preiskovalni sodnik ni umel slovenskega jezika.

Da bi se tem neprilicnostim v okom prišlo, poslalo je bilo ministerstvo za pravosodje c. k. nadsodnji v Terst razpis od 15. marcija 1862 št. 862, kateri se v prevodu tako glasi: „Iz predloženih poročil podložnih sodnj zadobilo je visoko ministerstvo pravosodja prepričanje, da ni mogoča poraba v več deželnih oddelkih okraja te nadsodnije navadnega slovenskega jezika v sodnijah v tako obširni meri, kakor je ta uže predpisana za druge kraljevine in dežele, v katerih bivajo Slovani, in to gledé na varnost pravosodja in pa na to, da niso vsi uradniki in odvetniki tega okraja zmožni pismenega slovenskega jezika.“

„Da se pa po mogočnosti vstreže opravičenim zahtevam slovenskega naroda gledé porabe slovenske-

ga jezika pri sodnijah okraja te nadsodnije z ozirom na sedanje razmere, sklenilo je ministerstvo za pravosodje naročiti za vse okraje tistih sodnij, v katerih bivajo Slovani:“

„1. Da sodnije v slučajih, kedar imajo obravnovati se strankami, ki so izključljivo le slovenskega jezika zmožne, ravnajo izpraševanja obdolžencev in sprejemajo zaslisanja svedokov v kazenskih rečeh po mogočnosti v slovenskem jeziku, in da imajo vsaj metodajne povedbe obdolžencev in prič sprejemati v zapisnik v slovenskem jeziku.“

„2. Da se imajo sestavljati zapisniki o prisegah, katere polagajo slovenske stranke, v slovenskem jeziku, po mogočnosti vslej v slovenskem jeziku, in da se sprejemajo vsaj besede prisega (Eldesformel) v zapisnik v slovenskem jeziku.“

„3. Ima se na to gledati, da so pri kazenskih in končnih obravnavah z obdolženci, kateri so le slovenskega jezika zmožni, pri teh poslujoče sodniške osebe, državnopravniški uradniki in zagovorniki slovenskega jezika popolnoma zmožni, da se toraj obravnava vodi v slovenskem jeziku, in da se proglasijo razsodbe in po mogočnosti tudi razlogi v tem jeziku.“

„4. Sodnije v omenjenih deželnih oddelkih morajo sprejemati vloge predložene v slovenskem jeziku, in kolikor je mogoče izročevati slovenskim strankam dotične rešitve v slovenskem jeziku.“

„5. Dovoljuje se, da se preskrbé, ako se pokaže potreba, tiskovine v slovenskem jeziku za vsak ovrstna vabila, obljubne zapisnike, poročila o umelih, razglase, in za manjše nespremenljive odloke, in da se potem v njih zmislu izdajajo rešitve slovenskim strankam v slovenskem jeziku.“

Temu je dostavila c. k. nadsodnja v Terstu v okrožnici od 16. marcija 1862 št. 244 sledeče: „To se naznanja vsem sodniškim uradom, da se po tem ravnajo, z dostavkom, da se bo v prihodnje moralo pri nameščenju služeb v slovenskih okrajih posebnopaziti na zanje slovenskega jezika, in da se bodo morali postaviti v tem zmislu predlogi za nameščenje služeb.“

Dne 23. februarja 1866. št. 100 je pa razposlalo predsedništvo c. k. nadsodnije vsem podložnim sodnijam sledeči razpis: „Z razpisom ministerstva za pravosodje od 15. marcija 1862. št. 865 dovolilo se je v 5. stavku, da se preskrbé potrebne tiskovine v slovenskem jeziku za obljubne zapisnike, odloke za

LISTEK.

Tajne moči, katere se vtikajo v sodbino človeško.

(Dalje.)

Nato jej reče on: „Kedo si, da bi jaz ne bil dobil ni teh opanek?“ A ona mu odgovori: „Tvoja sreča sem.“ Kedar on to čuje, počne biti se po persih: „Ti si moja sreča? Da bi te Bog ubil! Kedo mi je tebe dal?“ Ona odgovori: „Mene je Osoda tebi dala.“ Na to jo uprašča: „Kje je ta Osoda?“ Ona mu odgovori: „Idi, ter je išči!“ i zgine. Človek gre iskat Osode. Pride do neke vasi, v katerej zagleda gospodsko hišo i v njej velik ogenj, pa si misli: Tukaj imajo kako veselje ali slavo“ i vstopi; nad zubljem visi velik kotel, v njem se kuha večerja, ob ognji sedi gospodar. Človek, stopiv v hišo vošči gospodarju: „dober večer!“ Gospodar mu odgovori: „Bog ti daj dobro!“ povabi ga, naj sede k njemu i ga uprašča, odkod i kam, a on pripoveduje gospodarju, kako je bil i on gospodarjem, i kako je sedaj osiromašil, kako gre k Osodi uprašča, zakaj je siromakom. Nato uprašča gospodarja, zakaj kuha neki toliko jedi, i gospodar mu pové: „E, brate moj! gospodarjem sem i vsega imam dosti, ali svoje družine nemorem nikakor nasititi, kakor da bi zahód (stranišče) iz njih zijal; osvedočil se bodeš sam, kedar načnemo, kaj bodo delali.“ Kedar sedo

večerjat, vsak je grabil drug pred drugim i izpraznoli so, kakor bi trenol, velik kotel. Po večerji spravi redarica (gospodinja, hišna vladarica) vse kosti na gomilo i je verže za peč; kar prilezete dve stari vešči, suhi kakor prikazni ali nočni strašili i počnete sesati, mozgati i operati one kosti. Človek uprašča nato gospodarja: Kaj imaš tu za pečjo, brate?“ On mu odgovori: „Moj otec i moja mati sta. Kakor da bi bila prikovana svetu, nečeta cerknoti i ostaviti svetá.“

Druzega dne pred odhodom mu reče gospodar: „Brate, spomni se i mene, ako najdeš kje Osodo, uprašaj jo, kaka nesreča je, da ne morem nikakor nasititi svoje družine i zakaj mi ne umreeta otec i mati.“ Ta obljubi, da jo bode uprašal i ko sta si segla v roke, gre človek dalje iskat Osode. Ko hodi mnogo časa, pride v drugo vas, ter prosi v nekeji hiši, da ga prenoče. Sprejmo ga in uprašajo, kam da gre; pove jim vse po redu, kaj i kako. Onde mu oni počno govoriti: „Za Boga, brate, ako greš tija, uprašaj tudi za nas, zakaj nam se goved ne redi, nego vsa nekam hujša.“ Obeča jim, da bode uprašal, i gre dalje. Pride do vode, pa počne kričati: „O voda, o voda! prenesi me!“ Voda ga uprašča: „Kam greš?“ Pove jej. Voda ga prenese ter mu govori: „Prosim te, brate, uprašaj Osodo, zakaj nijmam rodú v sebi.“ Obljubiv jej, da bode uprašal, gre naprej. Po dolgem potu pride naposled v gozd, kjer najde puščavnička; uprašča ga, bi mu li mogel povedati za Osodo. Puščavnik mu odgovori: „Idi tod čez planine pa pri-

deš baš pred njen dvor, ali kedar prideš pred Osodo“ ne govori nič, dokler te sama ne uprašča, nego samo delaj, kar ona dela. Človek se zahvali puščavniku ter gre čez planine. Kedar pride v Osodine dvore, ima kaj gledati: v dvoru, kakor da je carevina, tu so sluge i služkinje, vse se žuri, a Osoda sedi sama za pogrneno mizo i večerja. Ko človek to vidi, sede i on ter začne večerjati. Po večerji leže Osoda spat, uleže se tudi on. Okolo polnoči počne strašno grometi i iz gromenja čuti se glas: „O Osoda! O Osoda! rodilo se je danes toliko i toliko duš, podaj jim, kar hočeš.“ Osoda ustane, odpre novčni kovčeg i začne metati po sobi same zlate (cekine) govorec: „Kakor danes meni, tako njim vedno“. O zori nij več onih velikih dvorov, nego mesto njih stoji srednja hiša; ali v njej je vsega dosti. Pred somrakom sede Osoda za večerjo; sede i on ž njo, a nobeden ne pregovori besedice. Po večerji se uležeta. Okolo polnoči počne strašno grometi i iz gromenja čuje se glas: „O Osoda! O Osoda! rodilo se je danes toliko i toliko duš, podaj jim, kar hočeš.“ Osoda ustane, odpre novčni kovčeg, a nijma več zlatov, nego srebrene novce i le kak cekin; te začne prosipati po sobi govorec: „Kakor meni danes, tako njim vedno“. O zori nij več one hiše, nego na njenem mestu stoji manja.

Tako je Osoda delala vsako noč, a hiša se jej je vsako jutro manjšala, dokler je postala naposled samo mala kolibica. Osoda uzame motiko i začne kopati, tedaj i ni človek uzame motiko i začne kopati i tako sta kopala ves dan. Kedar se zmrata,

varube itd. in da se potem v njih zmislu izdajajo rešitve v slovanskem jeziku.

To se naznaja c. k. sodnijam vsled razpisa ministerstva za pravosodje od 27. januarja 1866 št. 137 z nalogo, da rabijo one prihodnjic to naredbo kolikor mogote obširno v interesu javnega službovanja in pa udeleženi strank.

Pozneje je bilo razposlalo predsedništvo c. k. nadsodnije v Terstu podložna c. k. sodnijam okrožnico od 30. oktobra 1866 št. 4920: „Po enem slučaju zvedelo je visoko ministerstvo pravosodja, da se tolmači ministerjalni razpis od 15. marta 1862 št. 865 v okrajih c. k. nadsodnije v Gradcu in Terstu, v katerih bivajo Slovani, v tem zmislu, da omejuje ta razpis rabo slovanskega jezika le na kazenske in neprepirne reči, in da toraj ni dovoljeno pedajati tožeb v slovanskem jeziku.“

Ker pa ukazuje omenjeni ministerjski razpis v 4. stavku izrekoma in splošno, da imajo sodnije v okrajih, kjer bivajo Slovani, sprejemati v slovanskem jeziku pisane vloge, brez razločka, ali te vloge obsegajo kazenske, prepirne ali neprepirne reči, dovoljene so toraj na vsak način v rečenih okrajih tožbe in druge vloge v prepirnih rečeh pisane v slovanskem jeziku, kar se naznaja vsled razpisa vis. ministerstva za pravosodje od 20. oktobr. 1866 št. 1861 vsem podložnim sodnijam, da se po tem ravnajo.“

(Dalje prihodnjic.)

Dopisi.

Iz Čepovana 12. jan. (Izv. poročilo ob občnem zboru „katoliško-politiške čitalnice v Čepovanu“ dne 11. januarja 1880.) Predseduje č. g. Bl. Grča, zapisuje g. Josip Srebrnič. Začetek zborovanja ob 8 1/2 uri. Udov se je sošlo nad 30 ob začetku, pozneje jih je še nekaj došlo.

1. Predsednik začne zborovanje z nagovorom, v katerem omeni delovanje društva v njegovem prvem letu. Mudi se nekoliko pri slavnosti 27. aprila, (srebrni poroki N. V.) i imenuje ono slavnost začetek nove dobe v avstrijskeji politiki. Potem govori ob uspehih društva. Nekateri menijo — pravi — da je to društvo nepotrebno, a jaz rečem, da je jako potrebno, i da ima uže lepe uspehe. Mnogo koristi je dajalo svojim udom v podučnih govorih, v časopisih; je pa tudi važno v politiskem oziru. Ako se nam v Avstriji ne godi po volji, smo krivi mnogo sami, ker smo molčali, ko so naši zoprniki kričali. Ako bi vsaka občina imela našemu enako društvo, bi bilo to toliko glasov slovenskega naroda, katerih bi nobena vlada zanemarjati ne smela, ne mogla. Tudi naše društvo je glas katoliškega slovenskega naroda, glas, ki se sliši do Dunaja. Uže to, da smo se združili v politično društvo, ni brez vrednosti... letos smo se učili, nadalje bomo tudi delali, kar bomo uže danes začeli. Slednjic napoveduje kakošno opravilo bo imelo društvo v prihodnjem letu, ter vnaema ude za prospeh društva marljivim i ustrajnim biti.

2. Gospod zapisovalec poroča o delovanju društva v letu 1879. On pravi, kakor si učeni možje pišejo svoj dnevnik, tako si ga spisuje tudi naše društvo. Potem popisuje ustanovitev kat. polit. čitalnice,

uzame Osoda košček kruha, odlomi polovino i jo da njemu. Tako večerjata i po večerji ležeta spat. Okolo ponoči zopet začne strašno grometi in iz gromenja čuje se glas: „O Osoda! o Osoda! denes se je rodilo toliko i toliko duš, daj jim, kar hočeš!“ Osoda ustane, otvori kovčeg i začne prosipati same džidže *) (mali meni nepoznan penez) i kak marjaš (novec, velja 10 par = nekaj čez 2 novč. avstr. velj.) krité: „Kakor denes meni, tako njim vedno!“ Kedar počne svitati se, premeni se kolibica v velike dvorove, kakor so bili prvi dan. Tedaj ga upraša Osoda: „Po kaj si prišel?“ Ta jej pove vse o svojej nesreči i da je prišel uprašat jo, zakaj mu je dala tako zlo srečo. Osoda mu odgovori na to: „Videl si, kako sem prosipala prvo noč (same zlate i kaj je bilo zatem. Kakor je bilo meni one noči, ko se je kedo porodil, tako bode njemu vedno. Ti si se porodil v sirotinskej noči, zatej bodeš siromakom do smerti. Tvoj brat se je porodil v srečnej noči, i bode vedno srečnim. A ker si se trudil, da si me iskal, hočem ti povedati, kako si lahko pomoreš. Tvoj brat ima hčer Milico; srečna je, kakor otec njen. Kedar odideš domov, uzemi Milico k sebi i kar koli si pridobiš i zaslužiš, reci, da je njeno.“ Zahvaliv se jej reče zopet človek: V tej i tej vasi živi bogat kmet, kateri ima vsega obilno, namo v tem je nesrečnim, da mu družina ne more nasitit se nikedar: ob obedu sne polen kotel jela i še to jej je premalo. A otec i mati kmetova ostarela, očernela in osušila sta se, da sta kakor nočni strašili, i ne moreta umreti, kakor da sta se okovala na tem svetu. Prosil me je kmet, ko sem prenočil v nje-

*) V Bosni živi še mej prostim serbskim narodom beseda: džidže, katere pomeni dandanes; igrači novčič (Spielmarke.)

govori v delovanju odbora, o besedah itd. (kar je bilo uže ob svojem času popisano v Soči.)

Dalje govori o posebnih prijateljih i dobrotnikih našega društva. Prvega omeni g. Ant. Ferfila, kateri je društvu uže mnogokrat djansko skazal svojo ljubezen. Dalje omeni visokočast. gospod vodjo svetogorskega, gospoda A. Hribarja i druge. Vsem je zbor svojo hvaležnost priznal z burnimi živijo-klici.

Slednjic govornik pohvali društvenega vodjo. i zbor poziva zahvalo izreči vsem, ki so pri besedah blagovoljno sodelovali, posebno pa družini g. Martina Šuligoja. To se je zgodilo, i potem je

3. g. M. Šuligoj, društveni denarničar, razložil društveni račun, kateri je za društvo prav ugoden.

Za pregledovalce računa so bili voljeni gg. Andrej Kafol, m. i st., i g. Ant. Podgornik.

4. Gospod Anton Bratuž, občinski tajnik v Lokovcu nasvetuje prošnjo do slavnega cestnega odbora za okraj goriški i toliminski, da naj bi potrebno ukrenila, da se prej ko prej skladovna čepovanska cesta podaljša, ter čez „Špehovo brdo“ zveže s cerkljansko-tolimnsko skladovno cesto. G. Anton Bratuž je svoj predlog s prav krepkimi razlogi podpiral, ter se skazal res vrliga ljudskega govornika. Njegov predlog je bil z radostnim vsklikom enoglasno sprejet. (Več o tej zadevi prihodnji teden.)

5. G. M. Šuligoj stavi predlog. naj občni zbor naroči svojemu odboru, da naj sestavi prošnjo, do visocega c. k. pravnega ministerstva, da bi sedanjo mestno sodnijo v Gorici hotel ločiti v mestno z ita lijanskim uradnim jezikom i v okoliško s slovanskim uradnim jezikom. Opravičeva! je svoj predlog po domače, pa s takimi razlogi i izgledi, da bi moral biti slep i gluhi, kedor bi ne spoznal potrebe i zmožnosti nasvetovane ločitve. Govorniku je pritrjeval tudi g. Ant. Bratuž z novimi izgledi, ki spričajejo krivico, katera se Slovencea godi po sedanjej uravnavi naše sodnije. Bil je ta predlog enoglasno sprejet s pristavkom g. Anton Kafol-a, da naj odbor prosi tudi za napravo posebne porotne sodnije v Gorici za Slovence.

6. Zbor je volil nov odbor, v katerega so bili izvoljeni vsi stari odborniki z vsklikom.

7. Predsednik naznani, da, ker ni družega predloga, je dovršen dnevni red. Omeni še z lojalnimi besedami za nas nadejalne izvolitve grofa Tuffija za ministerjskega predsednika, kateri je tudi Slovanom prijazen, i je ne pusti pritiskati na zid. Konečno poziva ves zbor, presvitlemu vladarju, našemu ljubljenu cesarju franc. Jožefu vsklikniti trikratno: slava, karje zbor naudušeno storil, potem pa se razšel.

Iz Soče, 11. jan. (Izv. dop.) Zaporedni letošnji dopisi iz Bovca v drago „Sočo“ so tudi mene podtriglavca zbudili iz zimskega spanja, da primem danes za izerzlo pero ter pišem zaradi prebulega mraza, ktereга smo tukaj imeli meseca grudnia 14—15 stopinj R., pri dobro zanečeni peči, v kateri gori že dva meseca kakor v apnenici. Smrekovina in bukovina poka v njej, da me vsako toliko prav prestraši. Daleč od te ljube prijateljice si ne upam pisati bojé se, da mi černilo ne zmerzne. Kaj bom sporočil, predraga ti „Soča?“ V visoko politiko se ne drzemam segniti. Najbolje je, da ostanem za danes le v rajski (? Op. ured.) Soči in da o njej kaj poročam: Zimske cvetlice so nam okna tako zamrenile, da ne moremo

govej hiši, naj te uprašam, Osoda! kaj da bi to bilo?“ Osoda mu odgovori: „Zaradi tega, ker ne spoštuje očeta i matere; meče jima za peč, da josta; ali da ju postavi v začelije (na prvo mesto pri mizi) i da jima ponudi prvo čašo vina, njegova družina bi ne svedla ni polovino ko do sedaj i duši roditeljski bi se oprostil.“ Potem upraša zopet Osodo: „V tej i tej vasi prenočil sem v nekeji hiši; gospodar nje mi je tožil, da se mu neče rediti živina, nego vedno hujša; prosil me je, naj te uprašam, kaj bi to bilo.“ Osoda mu odgovori: „Zaradi tega, ker zakolje o kerstem imeni najslabše, a da zakolje najboljše, katero ima, bi se mu goved množila i lepo redila.“ Na to jo upraša se za vodo: „Kaj bi to bilo, da ona voda nijma rodu v sebi?“ Osoda mu odgovori: „Nijma ga, ker nij še ni koli nijednega človeka požerla (udavila); a ne šali se, ne povej jej, dokler te ne prenese, kajti, ako jej prej poveš, požerla te boče, kakor bi miguol.“ Človek se zahvali Osodi i gre domov. Kedar pride do one vode, ga ona upraša: „Kaj pravi Osoda?“ A on jej odgovori: „Prenesi me, potem ti povem.“ Ko ga voda prenese, zateče se on, ustavi v velikej daljavi, ogleda i zakliče: „O voda! o voda! nikoli nijsi človeka požerla, zato nijmaš rodu v sebi.“ Čuvši to voda razlije se čez breg i za njim, a on beži i jedva uteče. Gre naprej i pride do onega človeka, kateremu se goved nij redila; on ga jedva dočaka: „Kaj je, brate, za Boga svetega! Uprašal si-li Osodo?“ Odgovori mu: „Sem. Osoda pravi: Kedar slaviš (praznuješ) kerstno ime, zakolješ najslabše živinče, a da bi zaklal najboljše, katero imaš, goved bi se ti lepo redila i množila.“ Čuvši to reče mu oni: „Ostani pri nas, brate, v treh dneh je naše kerstno ime; ako je vse goja rosnica, kar praviš, darujem ti dar.“ On ostanu onde

skozi nje gledati. Zunaj sob je mraza v obilnosti. Ljudstvo tiči le v zakurjenih sobah in opravlja domača dela. Mladenci pa sedé po žganjopivnicah, ktere se žalibog množé, kakor gobe o deževnem poletnem času — in zapravljajo tam po leti zasluženi denar. Čudim se, da županstvo molči in mirno gleda, kako se število žganjopivnic pri nas narašča. Zdi se, da pri nas vsak lahko žganjari, komur se poljubi, brez političnega dovoljenja. Tu ni ne zvenka ne cvenka, žganja pa dovolj. Rad bi pisal o tej nerednosti obširneje, a za danes naj to zadostuje. Se imam sporočiti, da dva meseca že nimamo solnca. Za 1 mesec pa ga bodemo z veseljem pozdravljali v deželi, kjer solnce vsako leto za cele tri mesece merkne.

Sprejmi draga „Soča“ to kratko sporočilo od podtriglavca, kateremu je letošnji hudi zimski mraz čompe (krompir) pokvaril, da so zmrznilé, — deloma kot odgovor bovskim narodnjakom, ki me vedno poprašujejo, zakaj sem „Soči“ dopisovati prenehal. Drugi pot kaj več.

Iz Sežane 13. jan. (Izv. dop.) Vsakrat, kedar je v „Soči“ ali v „Slov. Nar.“ kak dopis iz Sežane, ugibajo tu mnogi, kdo je oni nepridiprav, kateri zopet dreza in mir kali. Kaj hočete? Sežana je sicer glavno mesto kraško, pa je pri vsem tem vas in se hoče, kakor sem slišal v nerodajnih krogih, kot taka ponašati, dokler ne bo popolnoma kvalifikovana za mesto. Trg ne, le tega ne, to je prepolovičarsko in ne dovede do nobenega slutstva; rajše imenitna vas, nego purgarski trg. Toda, dokler je vas, so dosledno tudi Sežanci vaščanje in kedo bi se vaščanom čudil, ako se védejo po vaščansko ter stikajo po dopisnikih o svojih zadevah — kakor po kakih hudodelcih? No, da ne poleti tudi o tem dopisu sum na tega ali na onega — naj uže naprej povem, da ne živim v Sežani, ampak da sem prišel sem samo na uro pogledat. Tu sem se ustavljal v znani narodni gostilni in se zagledal, pa ne tako, da bi ne bil slišal, kar so merodajne osebe okrog mene govorile o domačih in sploh kraških razmerah,

Da je slaba letina privlekla za seboj veliko revščino, katera se je posebno na sivea Krasu trdovratno zataborila, to je uže znana stvar; da so v dunajski lesenjači skovali neko postavo, koja bi imela siromašnim Istranom in Goričanom za prihodnjo letino zasejati medle njive, to je tudi uže naša „Soča“ precej širokonstno po svetu raztrobila; tudi je znano, da je Ekscelencija grof Falkenhayn pred dobrim mesecem na licu kraja ogledaval kraško mizerijo. — Kaj bi torej pogreval vse te stare stvari; mari naj povem, kar sem slišal novega, dasi ni veselo, ampak žalostno — zanimivo.

Ko se je bil imenovani gosp. minister na svojem potovanju ustavljal v Kobdilu ter je popraševal o tamošnjih razmerah, imel je gosp. načelnik cestnega odbora srečno misel, da ga je peljal v dve hiši tamošnjih kmetov, naj si ogleda z lastnimi očmi pridelke pretekle jeseni. Seveda je bilo tako malo videti, da je gosp. minister na mah spoznal, da bo moralo ubogo ljudstvo hudo stradati, če ne bo od nobene strani izdatne pomoči. Izrazil je pa svoje obžalovanje, da vlada ne more tako pomagati, kakor bi trebalo in kakor bi rada in posnemalo se je uže iz tega, da so vse nade in vse govornice o državnih podporah več ali manj pretirane. In v istini, kaj smo

do kerstnega imena. O kerstem imeni ubije gospodar najboljšega junca in od onega časa redila se mu je goved. Gospodar pokloni človeku petero goved; on se mu zahvali i gre dalje. Ko pride do onega gospodarja, kateri je imel nenastljivo družino, ga gospodar jedva dočaka: „Kako je, brate, za Boga! Kaj pravi Osoda?“ Človek mu odgovori: „Osoda pravi: očeta i matere ne spoštujes, nego jima mečeš za peč, da josta; da ju postaviš v začelije i ponudiš jima prvo čašo vina, tvoja družina bi ni polovino toliko jedla, ko do sedaj, in otec i mati tvoja bi se upokojila.“ Gospodar pove to ženi svojej, i ona precej umije i počese svekra i svekervo, ju lepo preobleče i ko se zmračí, postavi ju gospodar v začelije i jima da prvo čašo vino. Od tedaj nij mogla družina ni polovino jesti, kolikor je do onde jedla i družega due sta mu umerla otec i mati. Gospodar da na to človeku dva junca; ta se mu lepo zahvali za dar i gre domov. Ko pride na svoj dom, počno upraševati srečajoči ga znanci: Čegava goved je to?“ In odgovarjal je vsacemu: „Bratje! Miličina, moje sinovice.“ Hitro odide k svojemu bratu, ktereга pravi: „Daj mi Milico, da je moja. Vidiš, da nijmam nikogar.“ Brat mu odgovori: „Dobro, brate! tu ti je Milica.“ On vzame Milico ter odvede domov i zatem si mnogo pridobi, a vedno je govoril, da je vse Miličino. Jedenkrat izide na njivo ogledat si žito, i žito je lepo, da lepše ne more biti. Na to pride nek potnik i ga upraša: „Čegava žito je to?“ Človek se spozabi ter reče: „Moje.“ V istem hipu, ko zgovori, uname se žito i začne gorjeti, a ko človek to vidi, teče za tujcem: „Čakaj malo, brate, nij moje žito, nego Miličino, moje sinovice.“ Žito se ugasi i človek je z Milico srečnim.

(Konec prjha.)

doživeli? Državni zbor je najbrže na podlagi temeljnih (?) pozvedeb naše deželne vlade sprejel postavo, vsled katere je dovoljenih 60.000 gl. predplačne subvencije za nakup semenskega žita. Politične gosposke so vsled te postave prejele nalog, da imajo nemudoma pozvedeti in predlagati, kako naj se ta denar razdeli med posamezne občine po slabi letini zadetih okrajev. No, in kaj se je zgodilo? V polit. okraju goriške okolice so se vse občine branile te podpore, na Krasu pa so jo — nekatere še le vsled množega prigovarjanja — vendar sprejele in razdelile med posamezne revne gospodarje, koji jo bodo morali v petih letnih obrokih povrniti občini, občina pa državi. Kako se godi s takimi povračili, vemo po dosedanjih skušnjah: Občine siljene k plačilu — morajo navadno sprejemati dotične odplačilne svote v svoje proračune in skrbeti, da jih založijo s primernimi dokladami k izravnim davkom. — Zato se ni čuditi, da občine goriškega okraja niso porajtale za tako podporo. Od vseh 60.000 gl. državne podpore prejele so torej siromašne občine našega Krasa kakih 4—5000 gl., vse drugo je romalo menda v Istro.

Torej vendar ne more biti revščina na Goriškem tako silna, da občine odbijajo roko, katero jim država visokodušna ponuja v pomoč? Kaj pa da ni? Saj jo je ekselencija Falkenhayn sam videl in spoznal za lastni očmi! A ponujana pomoč ni bila ne primerna, ne izdatna in kdor je to izmisli, da treba našemu kmetu semena preskrbeti, ta nema niti pojma o naših razmerah, — ne da bi se bil trenutek časa potrudil seznaniti se z njimi, kakor je treba v takih strašnih položajih. Da bi se bilo iz svote 60.000 gl. hitro odmenilo vsaj 20000 gl. predplačne podpore za skladovne ceste na Krasu, cestna odbora sežanski in komenski bila bi radovoljno prevzela zaveznost povrnitve, ubogo ljudstvo bi bilo dobilo dela in zaslužka, potrebnega za ohranjenje svojih družin in kmetij in celemu Krasu bi bil ostal lep, koristen spominek iz hudega leta: njegove ceste, katere so v obče slabe, strme in deloma nevarne — bi se bile, vsaj kder je najnujnejša potreba, popravile — in na Krasu opravi žilavo, trdemu delu vajeno ljudstvo z 20.000 gl. lep kos dela.

Toda, kaj govorim v beli dan; saj je „Soča“ nedavno omenila, da namerava vlada v kratkem odločiti kakih 80.000 gl. za javna dela na Goriškem? Hm! mogoče in tudi za silno potrebo; a stvar se nekam predolgo vleče — in kogar je nada enkrat zapeljala na led, ta se je ne more več trdno okleniti. Pa vzemimo tudi, da pride slednjič ta podpora; mai je zaradi tega prav, da nam je prvih 60.000 gl. prišlo tako malo v korist?

Bral sem te dni, da je tudi v pruski Šleziji zbog slabe letine v nekaterih okrajih, kateri pa ne obsegajo tolikega površja, kakor naša Istra z Goriško vred, splošna beda. Pruska vlada pozvedši razmere je koj temeljito pretehtala, kako bi bilo nesrečnim okrajem pomagati in je svoje predloge naznanila deželnemu zboru, kateri jih je tudi brez posebnega obotavljanja sprejel. Cujte, kako bode pomagano nesrečnim Šlezijanom? Dež. zbor je odločil v ta namen 61½ milijonov mark, deloma kot subvencijo, katero ne bo treba povračati, deloma kot predplačo, katero bodo okrožni zastopi povrnili, če jim bo mogoče. A pruska vlada ne skrbi samo za trenutek, ona hoče obvarovati deželo enakih nesreč tudi za bodočnost. Odmenila je deželi mrežo postranskih železnic, katere bi pospeševale kupčijo in obrtnijo, sklenila je, da se imajo z drenažo zboljšati trda, nepremakljiva zemljišča in s tem povzdigniti kmetijstvo in slednjič, da se imata ubogi kmet in obrtnik rešiti iz odušnih krempeljev s tem, da se ustanove v deželi primerni kreditni zavodi. Bog ve, da jaz nikakor ne simpatizujem s sedanjo prusko vlado, da tudi nisem in ne bom nigrdar zavidno škilil po severni luči, katera se žari z nemškega „rajha“ in slepi naše ustanovce doli do sinje Adrije; a takej previdnejši skrbi za nesrečne, po slabi letini hudo zadete dežele moram se vendar do tal prikloniti ter priznati: To se pravi na podlagi temeljitih študij zares izdatno pomagati!

Tu moram za danes prenehati. Polnoči je davno odbila, vse se je vleglo k počitku. Pero pa je skrhano in prašče neusmiljeno po papirju; bojim se, da ne zbudim njeznega bitja v sosedni sobi.

Iz Trsta 15. jan. (Izv. dop.) Danes bo moje poročilo kratko pa točno. Akcije naše ekselencije, barona Pretis-a, so začele naglo padati pri naših italianisimih in lahonih. Poslal je nedavno mestnemu magistratu dopis v nemškem jeziku, kateri je prišel v odborovi seji v razpravo. Advokat Dompieri je rekel, da ta dopis žali narodnost občine in naj se torej ne jemlje na znanje, kar obsega. Še dva odbornika, dr. Mojzež Luzzatto in Pervanoglu sta se pridružila temu predlogu; vsi drugi pa — mej njimi tudi nekateri „progressovci“ — so menili, da je bolje molčati in v obravnavo vzeti namestništveni dopis. In tako se je zgodilo. Komentare naših „irredentarjev“, katerim je glasovodja „L'Independente“, mislite si lahko sami. —

Se drugo zamero — strašno zamero — naklonil

si je g. namestnik pri isti vrsti tržaškega občinstva s tem, da je vabila k sijajnemu plesu, ki ga je priredil včeraj — v sredo — v svoji rezidenci, razposlal v nemškem jeziku. Njegovi predniki so o takih prilikah navadno pošiljali francoska vabila, da se niso nikomur zamerili. De Pretis pa, kakor vse kaže, je tudi kot tržaški namestnik še vedno zvest ud parlamentarne levice in ne pozna v tem oziru — nobenih oziriv. — Ples pri namestniku je prekosil po krasoti notranje opreme, po izvrstni vredbi, številu odličnih gostov, bliščobi čarobnih toalet itd. vse enake veselice poprejšnjih namestnikov.

Naša trgovska zbornica, o kateri se lahko po vsej pravici trdi, da je do zdaj vedno taktnejše in razumnejše zastopala najvažnejše interese našega mesta, kakor mestni zastop sam, je v seji dne 12. t. m. zopet soglasno potrdila za svojega predsednika g. Reult-a za podpredsednika pa s 35 izmed 38 glasov g. Vucetič-a. Tudi v borsni odbor so zopet izvoljeni vsi dosedanjji udje: gg. L. Bernheimer, C. Chaudoux, A. Danno, F. Deseppi, L. pl. Goldschmidt, C. vit. Hutterott, I. M. vit. Teuschl in B. vit. Verona. Kak razoček mej temi imeni in mej onimi velike večine naših mestnih očetov! — Pri tej seji je zbornik Demetrio zopet poudarjal, kako dobro bi bilo za Trst in za državo, ako bi se Rudolfova železnica raztegnila do morja — seveda skozi Fredél po sočki dolini. Eh, kaj pa da bi bilo dobro!

Mestni zastop in trgovska zbornica pretresavata zdaj v soglasju prevažno vprašanje, kako bi se odvrnili neugodni nastedki, kateri nastanejo neizogibno našemu mestu, kedar se mu odvzame svobodna luka. Nekateri bolj vročekrvni mestni očetje so celo trdili, da je pravica Trsta do svobodne luke že davno priposestvana, da mu je tedaj nihče ne more vzeti in so predlagali, naj mestni zbor protestuje proti nameri urzavnega zbora, — a po daljši razpravi zmagal je vendar zmerniški predlog mestnega odbora, kateri je po tem obveljal tudi v kupčijski zbornici.

Kdo bi verjel? Tetka „Triesterica“ se je začela ogrevati celo za česke terjatve; priznava, da so Čehi inteligentni, v kulturi napredujoč narod in zagovarja, naj se česke gimnazije pravično podpirajo iz državnih zalogov. Da, celo univerzo, privoščiči — nekdanjim českim turoglavcem (Dickschädl böhmisches); le tega ne, da bi bila stara univerza v zlatej Pragi skupna Nemcem in Čehom. Polagoma uže pojde tudi to, le pomirite se stara, skrbasta tetka!

Iz Pazina 13. jan. (Izv. dop.) Tukajšnji italijanski liberalni uvéli so se v navade novomodnega sveta ne samo, da gledé odušstva uže presegajo dunajske žide, ampak tudi s tem, da so začeli bogateti kroniko svojih junaških činov sé samo-ženo-in detemori, ki so se do zdaj dogajali samo po velikih mestih, kder največje siromaštvo v kontrastu z največjo bogatijo rodi strašansko demoralizacijo. Evo Vra dogodjaj, kateri mora človeka do dna srca presunit, tudi če ni Bog ve, kako rahločuten!

Danes so našli tukajšnjega trgovca Slokovič-a (Slocovich) sé ženo in osem mesečnih detetom vred po ogleniku zadušene v njihovem stanovanju. Kakor dokazuje Slokovičeva pismena izjava, na kateri je tudi ženin podpis, gnale so nesrečno dvojico k obupnemu činu — slabe denarne razmere. Slokovič je bil dolžan okolo 5000 gl., pa ni imel s čem odkrižati se nadležnih upnikov.

Je-li žena — jako mlada osoba — izjavo v resnici sopolpisala — ni gotovo. Sumi se lahko, da je bil podpis ponarejen, ali pa da je žena le kako „carto bianco“ podpisala, češ, da je bil njenin podpis za izposojenje denara potreben.

Slokovič je faliral uže pred nekimi leti in bil radi goljufije ob tej prigodi nekoliko časa v zapor djan. Ker sta žena in dete mrtva, škodoval bo ta dogodek samo dotičnim upnikom.

Javno menenje je nesrečnemu zelo neugodno. Stare žene, ki se pred takim groznim dejanjem prekrizujejo (in ne po krivici) pravijo: kakor živel, tako je umrl. Bog mu bodi milostljiv! Jaz pa dostavljam: Slabo, zelo slabo postaja na tem svetu.

Rezin.

Politični pregled.

Z DUNAJA. Danes se je zopet sešel državni zbor. Mnogo prevažnih predmetov pride zdaj zaporedoma na dnevni red, mej prvimi bo skoro gotovo postava zastran administracije v Bosni, o kateri se vtegne zopet vneti hud boj mej strankami. Vojvoda Württemberg, civilni in vojaški poveljnik Bosne, mudi se zdaj na Dunaji in pomaga ministerstvu in komisiji za bosenske zadeve vrejati stvari. — Gregerjev predlog, da se odpravi objektivno postopanje zoper časopise, pride tudi kmalo v razpravo. — Naj dalje se bo državnemu zboru muditi z državnim proračunom in gotovo bode

večkrat gromelo v poslanski zbornici, kedar pojde za dovoljevanje novcev posameznim ministerstvom. Kakor slišimo, nameravajo se tudi slovenski poslanci oglašati se v tej razpravi za potrebe in koristi svojih volilcev. „Šolstvo po Slovenskem“, pravi „Sl. N.“ in nam govori iz srca, — „se mora reorganizirati, reorganizirati administrativno, sicer je uže skrajna nevarnost, da bodo naši germanizatorji zasejali mej učiteljstvom tako demoralizacijo, ki se dá primerjati samo z ono, ki je na šolskem polju vladala ob Lutrovem času.“ — Skrbeti bo tudi treba, da se olajšajo neprenesljiva bremena, ki jih nalogajo davkoplačevalcem sedanje šolske postave. — Pri včerajšnji seji poslanske zbornice je predložila vlada načrte postav o nekaterih spremembah v postavi zastran obrtniškega in dohodniškega davka, kolikor zadeva posojilnice in kreditne zavode, — o dodatnih določbah k postavi zastran uravnave zemljiškega davka, — o kreditu, da se v pomoč pride po slabi letini zadetemu prebivalstvu; — o dotaciji katol. duhovščine iz verskega zaloga; — o brambenih stavbah ob spodnji Soči.

OGERSKA delegacija pretresava po svojih odsekih proračun za skupne potrebe in vladne predloge o odobrenji stroškov za bosenske begunce in o dovoljenji dokladnega kredita za bosensko okupacijo. — Veliko hrupa je naredil te dni boj mej grofom Majthenyem in časnikarjem erhovajem. Poslednji je v svojem listu razkrival nepoštenost grofa Festeticsa v denarnih stvareh. Ta se ni mogel zagovarjati, a ker se je čutil žaljenega na svoji časti, pa ni imel sam poguma, da bi jo bil z dvobojem opral (?), poslal je svojega svaka Majthenyja k Verhovayju, naročivši mu, naj ga žali. To se je zgodilo, Verhovay pozove vsled tega Majthenyja na dvoboj s pištolami in — Majthenyjeva krogla zadene Verhovayja v prsa. Zdravniki dvomijo, da ta še okreva, ker mu ne morejo krogle iz persij dobiti. Ta dogodek zopet prav lepo osvetljuje ogersko vitežtvo! — Pomenljivo je, da je Majtheny najboljši strelec na celem Magjarskem in da je bil torej najet v zanesljivi nadi — da za vselej s pota spravi nasprotnika. Plemenito!

Strune mej ČRNOGORCI in ALBANCI so silno napete. Na obeh straneh se čedalje više nabira oborožena sila — in velevlasti gledajo od daleč, kako slednjič vojna sreča razseče gorški voz, ki ga je zamotal berlinski dogovor. — Albanska liga hoče nekda zahtevati od vlad popolno avtonomijo Albaniji.

RUSIJA oborožuje in ne zbira svojih vojsk samo za azijsko ekspedicijo, ampak tudi na avstrijsko-nemški meji. Na razna mesta so v zadnjem času postavili nad 400 kanonov in 50 tisoč mož konjice.

Domače stvari.

Osobne vesti. Gosp. France grof Coroniti, predsednik poslanske zbornice, vrnil sé je v ponedeljek zvečer iz Sempetra, kder se je pri svoji rodbini mudil čez praznike, na Dunaj. — G. deželni glavar, vitez dr. Pajer, je prošil nekda kot državni poslanec nekoliko tednov odpusta. Važna javna opravila ga pridržujejo v Gorici. — Mestni župan dr. Deperis se je deležil sredo večer soareja pri ces. namestniku v Trstu. — Grof Chambord je dal pretek. torek kosilo, katerega se je deležilo več goriških odličnih povablencev.

Tatvina. V štacuni rajnk. bratov Bregant v Gorici vrši se te dni razprodaja ur, galanterijskega in družega blaga. Mej dražbo je zapazila komisija, da manjka mnogo v inventarju zapopadenih stvari, katere je potem na dan privéla hišna preiskava pri urarskem pomagavcu, kateri je delal v Bregantovi štacuni. Blaga, katero je pograbil malomodri dolgo-prstnež, je nekda za blizo 2000 gl.; zdaj je pa pravica njega pograbila ter mu odkazala prsto stanovanje in hrano, kakoršno je zaslužil.

Pomoč revežem na Goriškem. G. deželni glavar vitez dr. Pajer je povabil mnogo veljavnih mož iz mesta in dežele k posvetovanju, katero bo v prih. ponedeljek ob 10. uri predpolodne v deželni palači v Gorici v namen, da se natančneje pozvedé ekonomicne razmere v posameznih krajih naše dežele, zadetih po

lanski slabi letini in da se preskrbi, kako bi se dalo nesrečnemu ljudstvu najuspešneje pomagati.

Naša čitalnica se sme ponašati, da je bil njen prvi letošnji ples preteklo saboto nenavadno dobro obiskovan in jako živahen.

Umerl je v torek po noči monsigr. Andrej Le-giša, 71. let stari kanonik prvostolne cerkve v Gorici. Dne 8. t. m. pa je v Solkanu umerl gosp. Val. Dolijak, vikarij v pokoji.

Občinske stvari. Stroški za prihranjenje bolnikov v javnih bolnišnicah so skupno breme cele župnije, ker se tudi domovinska pravica razteza na obseg cele župnije. Držeč se tega načela je c. k. namestništvo v Trstu dogovorno z deželnim odborom goriškim uničilo sklep občinskega starištvstva šmartinskega v Brdih, po katerem bi morala vsaka katastr. občina, oziroma vsak občinski oddelek plačevati stroške za svoje bolnike. — Ta naredba je jako važna za vse naše župnije. — V Dolnji bo volitev novega občinskega zastopa dne 22. tek. meseca. —

Iz Gradišča se poroča, da je tamkajšnji c. k. okrajni glavar d.r. Karol Alimonda, kateri je šele pred kratkim službo v Gradišči nastopil, v pretekli ponedeljek telegrafčno svojo odpoved naznanil in da je bila koj sprejeta. Kaj je v njem vzbudilo tako nagel in odločen sklep — o tem se mnogo ugiba, pa se nič zanesljivega ne ve.

Novo pokopališče v Gorici je slednjic potrjeno. C. k. Namestništvo je naznanilo z razpisom 6 t. m. mestnemu županu, da je komisija, katera je preiskovala pokopališče vsled njegove prošnje, podala ugodno menenje v tem zmislu, da se ni mestu ničesar bati gledat pokopališča v zdravstvenem oziru. Poročilo preiskovalne komisije je nekda jako obširno in temeljito. Da bi ne bilo v njem nobenih pridržkov in pomislov — akoro ne moremo verjeti. Bomo videli, kedar je objavi magistratov „Mouiteur.“ —

Iz Gorice 9. januarja se piše „Slov. Narodu.“ Poročali ste lansko leto, da bo učil g. prof. Fr. Erjavec hrvatski jezik na tukajšnjem ženskem učiteljski. G. profesor je res podučeval 7 kandidatinj po 2 uri na teden. Učni knjigi so imeli Veberovo slovnico in Smičiklasovo hrvatsko čitanko za I. gimnazijalni razred. Razen dveh kandidatinj, ki so se hrvatskega učile, so bile vse rodem Hrvatice. Kakor slišim, bo tudi letos učil omenjeni g. profesor one kandidatije hrvatskega jezika. Dobro in koristno bi bilo, da bi se napravil poseben oddelek tudi za Slovenke, ker bi se nekatere rade učile. S tem bi jim bil odprt pot tudi v hrvatsko Istro. Učna knjiga bi bila lahko Mar-nova slovnica. — To v preudarek! —

Iz goriškega šematizma za l. 1880 naslednje črtice. V 16 dekanatih je 72 fará, 13 kuracij, 107 vikarijotov, 17 beneficijotov, 111 kaplanij, 226 podružnic, 274 duhovnov in pastirstvu, in 214.465 rimsko-katoliških kristjanov. Prazni sta 2 fari, 10 vikarijotov, 5 beneficij in 26 kaplanij. Vseh duhovnov s tistimi, ki druge službe opravljajo, ki so v pokoji in zunaj škofije, je 361. Redovnikov je: Franciškanov 25, kapucinov 18, usmiljenih bratov 7 in 3 jezuiti. Redovnic: Ursulinaric 40, usmiljenih sester 25, šolskih sester „de Notre Dame“ 25, solskih sester „de providentia“ v Korminu 13, skupaj 103. Poleg katoličanov živi na Goriškem 5 zjedinenih in 5 nezjedinenih pravoslavcev, 111 protestantov, 10 anglikanov in 269 judov. — Od 25. dec. 1878 do 12. okt. 1879 je umrlo 8 duhovnov. — Centralno semenišče šteje za štiri škofije 39 bogoslovcev, od njih Goriška 25, Tržaška 5. Poreška ima le enega prvoletnika, Veljanska 11. V malem semenišči je 52 dijakov.

Dež v Gorici leta 1879. Preteklo leto ni bilo tako mokro, kakor predlansko. Leta 1878 namreč je palo v Gorici 2117 milimetrov dežja v 163 deževnih dnevih, leta 1879 pa v 154 dneh 1671 milimetrov. Deževnih dni je torej lani bilo malo ne toliko, kolikor predlanskem, samo množina padle mokrote je manjša. Pa tudi ta množina je še zmeroma večja, kakor je povprek navadna v Gorici.

Na posamične mesece se je ta podnebna mokrota razdelila tako:

Meseca	je bilo 16 dež. dni in je palo vode	mm.
Januarja	20	112.20
Februarja	20	284.80
Marcija	11	144.40
Aprila	22	246.10
Maja	19	90.80
Junija	13	104.40
Julija	14	117.30
Avgusta	8	203.80
Septemb.	10	61.40
Oktoobra	5	127.20
Novembra	11	131.30
Decembra	5	47.10
Vse leto	154	1670.80

Največ dežja — skoro polovica vsega — padlo je v prvih štirih mesecih. Ako zraven, še pomislimo da je v zadnjih štirih mesecih leta 1878 padlo 1234 milimetrov dežja, potem se ne bomo čudili, da je lantska letina poljedelca pustila na cedilu. Od prevelike moče se zemlja ni mogla obdelati, in kjer se je tudi pod silo obdelala, ni povrnila vložnega truda. Odtod splošna beda in pomanjkanje.

Za pogorelce v Koritnici je daroval č. g. Stefan Vuga v Terstu 5 gld.

Nobena sleparija! Pri ces. kr. zastavljavnici na Duajji rešene **ŽEPNE URE**

po nezastisano nizkih izjemnih cenah namreč
70 odstotkov pod kupno ceno

Razne zaloge žepnih ur, ki so bile za prodaj semkaj poslano iz najznamenitejših švicarskih tovarnen, so bile položene v c. k. zastavljavnico, kjer so zapadle ter so po dražbenem potu pol zastonj prišle v naše roke.
Zato smo v položaji, da lahko prodamo prave zlate, sreberne in nikelnove ure, najboljše švicarske izdelke, vse proti 5letni garanciji, da le naš denar nazaj dobimo, 70 procentov pod navadno tovarniško ceno, tako da so ure skoro zastonj.

Vsaki človek, ubogi ali bogat, potrebuje ure, katera je mnogokrat največje prijateljstvo in spremljevalka skozi celo življenje. Zato pa se ponuja ugodna prilika, ki se morda nikdar več ne povrne, omisliti si skoro za nič solidno, fino, garantirano, do minute natančno uro; kajti naše tovarnično osebje pregleda vse ure še enkrat. Na vsaki uri je švicarsko tovarnično znamenje.

Garancija je tako zanesljiva, da se s tem javno zavežemo, povrtni vsakemu naročniku nemudoma in brez vsake overe njegov denar.

Kdor hoče imeti izvrstno, neverjetno ceno, za 5 let garantirano žepno uro skoro zastonj, naj pošlje nemudoma naročilo, saj vendar vsako lahko razume, da se ure strano nitro razprodajo.

Razkaz žepnih ur:

Žepna cilindrica iz težkega srebro-nikelja, prav fina, na sekunde pregledana, gravirana, guščočirana, z 8 rubini, plitvim steklom, email, kazalom in sekundnim kazalcem, s prav fino zlatno ligo-verzico; poprej je stala 12 gl., zdaj samo gl. 5.50. — **Ista prav fino v ogaju pozlačena, krasna, kakor vsaka zlata gl. 6.00.**

Žepna ankoreca iz težkega srebro-nikelja, prav fina na minuto pregledana, gravirana, guščočirana, s 15 rubini, plitvim steklom, email, kazalom in sekundnim kazalcem, z jako fino verzico iz talni-zlata, poprej 20 gl., zdaj samo 7 gld. — **Ena najboljših in izvrstnih ur. — Ista težko v ogaju pozlačena, krasno izdelana, popoln. zlati enaka samo gl. 8.50.**

Remontoir-ura iz najfinjeje double-zlata, se navija pri riniči brez ključa, obrati po garanciji vedno zlatno barvo, izvrstno na minuto vredjena, z dvojnimi pokrovom, okincnim email, kazalom in privitog; katesjem, odlikovana kapitalsna ura s tamni verzico, poprej 24 gl., zdaj samo gl. 8.50. — **Fen ur je malo.**

Sreberna remontoir-ura iz pravega 13 lot. srebra, od c. k. punc. urada preskušena, se navija brez ključa, s protizaporom in kazalno napravo, najfinjeja s privilegijem, nadrobno pregledana, s kristalnim pokrovom, email, kazalom in sekundnim kazalcem, znotraj s kristalnim pokrovom in nikelnim kolešcem, za vsacega prezorno najbojšeja, najcenejša in elegantnejša ura na svetu; poprejšnja cena 30 gl., zdaj samim 14 gld.

Sreberna ankoreca iz pravega, od c. k. punc. urada preskušena 13 lot. srebra s 15 rubini prav fino na sekunde pregledana, s plitvim steklom, email, kazalom in sekundnim kazalcem, zraven tega po novem elektro-garvanicnem načinu pozlačena, da je noben zlatar na svetu ne razloži od prave zlate ure, katera se navadno kapi za tako dragi denar; poprej je stala brez pozlačena 24 gl., zdaj v pozlačenem vred samo gl. 12.50.

Sreberna cilindrica iz pravega 13 lot. zlata, od c. k. punc. urada preskušena, z 8 rubini, natančno na minuto pregledana, po novem elektro-garvanicnem načinu pozlačena, — tako da se ure se baze ne razložejo od pravih zlatih, poprej 15 gl., zdaj samo gl. 6.50.

Ura za gospe iz pravega 14 karatnega zlata, preskušena od c. k. punc. urada, uzmerno fina, elegantna ura z najfinjejo beneško zlatno okovirano lason-verzico in najfinjejo zametasto skatljivo, poprej 30 gl., zdaj samo gl. 19.50. Še nikdar kaj takega.

Urava 14 karat. **zlati remontoir-ura** 40, 50 gl. najceneje Savonette-ure, katera so stala nekda po 100 gl.

Uhren-Ausverkauf von A. Fraiss, Rothenthurmstrasse 9, pasterre, gegenuber dem eisernen Palais. Wien.

!! Skoraj zastonj !!

Zavoljo nedavnih ni prišlo velike FABIKE ZA BRITANIJA-SREBRU, oddaje se sudečih 42 KOMADOV, izredno dobrih rečij od BRITANIJA-SREBRA samo za gld. 6.75, kot jedra četiri deli troškov izdelovanja, tedaj skoraj zastonj, in sicer:

- 6 kom. vrlo dobrih namiznih nozev, z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleskim srebrno-jeklenimi ostrinami.
- 6 kom. jako finih vilic, britanija-srebro, iz jednega kova.
- 6 kom. teških žlic za jedi od britanija-srebra.
- 6 kom. žlic za kavo od britanija-srebra, najboljše kvalitete.
- 1 masivni zajemalec za mleko od brit.-srebra.
- 1 teški zajemalec za juho od britan.-srebra.
- 6 podstavkov za noze od britanija-srebra.
- 6 kom. Viktorija-podstavkov, fino cizeliran.
- 2 krasna nam. svečnika od britanija-srebra.
- 1 salonski namizni zvonček od britanija-srebra srebrnega glasu.
- 1 precejvalnik za čaj od britanija-srebra, z ročkom ali vesalom.

42 kom. Vseh teh 42 rečij je izdelano iz najfinjejeje britanija-srebra, ki je na celim svetu jedina kovina, katera ostane vedno bela, čisti, ZA KAJ SE GARANTUJE. Naslov in jedini kraj za naročila v c. k. avstro-ogerskih provinci:

General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabrik:

Blau & Kann, Wien, I. Elisabethstrasse 6.

Posilja se proti postnemu povzetju. — Poština za vsak 42 komadov znaša 36 kr. v vse kraje Avstro-Ogerske.

Razglas!

Semenj v Šturiji pri Ajdovščini, ki spada na 1. dan svečana, bode letos zastran praznikov v saboto 31. prosenca.

Županstvo v Šturiji 15. prosenca 1880

Župan: De Franceschi.

Učiteljska služba.

Na slov. ljudski šoli v Dolini se razpiše učiteljska služba III versta.

Plača 400 gl. in prosto stanovanje.

Prosilci naj le-sem do konca tega meseca dopišljejo prošnje s potrebnimi izkazi po predstavljenih oblastnijah.

V Kopru 5. januarja 1880

C. k. okr. šol. svet.

Anton Gregorič

„Via Ascoli“ (v Getu) šte. 18 od znotraj — v Gorici

sprejema vsako mizarsko in tapecirsko delo ter garantuje, da bode dobro in trajno izvršeno.

Priporoča ob enem svojo bogato zalogo hišne oprave (mobilij) tapecirskega blaga in sreal po prav spodobnih cenah.

Naznanilo.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da se je preselil sé svojo štacuno v Kanalu na desni breg Soče „Pred most“. Zahvaljuje se dose-danjim p. n. obiskovalcem za njihovo zaupanje priporoča jim prav toplo tudi za naprej svojo bogato založeno prodajalnico mešanega blaga. Naj bodo zagotovljeni, da mu bode posebna skrb, postre-či vselej z največjo uljudnostjo in z najboljšim blagom.

Josip Hönig.

Dobre, pravične, nepokažene

voščene sveče,

za katere dajejo poročstvo, iz najboljšega čistega čebelnega voska, katere izvrstno lepo in prav počasi goré, prodajata po najnižji ceni.

P. & R. Seemann
v Ljubljani.

ODVETNIK

M. dr. Morpurgo

v Gorici

je preložil svojo pisarnico v hišo Kohen na Korenji št. 252, II. nadstropje.